

करार पध्दतीने कुक्कुट पालन करताना केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार करार करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन,
शासन निर्णय क्रमांक-संकिर्ण-२०२३/प्र.क्र.९३/पदुम-४
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय -विस्तार, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक: २२ जुलै, २०२४

वाचा: १. कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. बैठक-२०२२/प्र.क्र. १५७/पदुम-४ दि. २१/११/२०२२

१. केंद्र शासनाच्या पशुसंवर्धन विभागाच्या मार्गदर्शक सूचना क्र. R-४३०११/१/२०२२ Anim_Dad दि. २१.१२.२०२२

शासन निर्णय :-

राज्यात खाजगीरित्या व्यावसायिक कुक्कुट पालन करणारे शेतकरी तसेच, कुक्कुट व्यवसाय करणाऱ्या कंपन्या यांना कुक्कुट पालन व्यवसाय करताना येणाऱ्या अडचणींवर उपाययोजना करण्यासाठी वाचा क्र. १ येथे नमूद शासन निर्णयाद्वारे आयुक्त पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्या अध्यक्षतेखाली राज्यस्तरीय कुक्कुट समन्वय समितीचे गठन करण्यात आले आहे. सदर समितीच्या कार्यक्षेत्रानुसार खाजगीरित्या व्यावसायिक कुक्कुट पालन करणारे शेतकरी तसेच, कुक्कुट व्यवसाय करणाऱ्या कंपन्या यांना येणाऱ्या अडचणींच्या संदर्भात, शासनाच्या विविध विभागांशी संबंधित बाबींसंदर्भात आवश्यक त्या शिफारशी करणे अंतर्भूत आहे.

करार पध्दतीने मांसल कुक्कुट पालन करताना कंपनी तर्फे शेतकऱ्यांसोबत केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार करार केला जात नसल्याने कुक्कुट पालक शेतकऱ्याला त्याने केलेल्या कामाच्या अनुषंगाने मोबदला मिळत नाही व त्यांचे आर्थिक नुकसान होत असल्याचे निदर्शनास आले आहे.

वाचा क्र. २ येथील पत्रान्वये केंद्र शासनाने करार पध्दतीने मांसल कुक्कुट पालन करतांना करावयाचा करार (Model Poultry Integration Agreement) परिपत्रित केला असून, सर्व राज्ये / केंद्रशासित प्रदेशातील कंपन्या व कुक्कुटपालन करणारे शेतकरी यांना त्याचे पालन करणे बंधनकारक आहे. कुक्कुट पालन करणारे शेतकरी व खासगी कंपन्या यांच्या एकमेकांच्या समन्वयानुसार व करार पध्दतीने मांसल कुक्कुटपालन करणाऱ्या शेतकऱ्यांचे व्यावसायिक हित लक्षात घेवून करारनाम्यातील अटी व शर्ती विहित करण्यात येवून नोंदणीकृत करारनामा (Registered Agreement) करण्याबाबत कार्यवाही करण्यात यावी.

सदर शासन निर्णय निर्गमित झाल्याच्या दिनांकापासून एक महीन्याच्या कालावधीमध्ये कंपन्यांनी मराठी भाषेत नोंदणीकृत करारनामा करण्याची कार्यवाही करावी.

सदरचा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून, त्याचा संगणक सांकेताक २०२४०७२२१७०१५९९४०१ असा आहे. सदर शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून निर्गमित करण्यात येत आहे
महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(नि.भा. मराळे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
२. मा. उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. आयुक्त पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, औंध, पुणे.
४. संशोधन संचालक, महाराष्ट्र पशु व मत्स्य विज्ञान विद्यापीठ, नागपूर.
५. सर्व प्रादेशिक सहआयुक्त पशुसंवर्धन.
६. मा. मंत्री (पशुसंवर्धन) यांचे विशेष कार्य अधिकारी, मंत्रालय, मुंबई.
७. सर्व जिल्हा पशुसंवर्धन उपआयुक्त.
८. सर्व जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद.
९. सर्व करारपद्धतीने मांसल कुक्कुटपालन करणाऱ्या कंपन्यांना आयुक्त पशुसंवर्धन, पुणे यांचे मार्फत
१०. अवर सचिव (पदुम -३), कक्ष अधिकारी (पदुम १, २ व १६) कृषी व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
११. निवड नस्ती (पदुम-४).